

PS.II.0711/05/2010

Pani
Janina Szumlicz
Dyrektor
Departamentu Świadczeń Rodzinnych
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

W związku z licznymi pytaniami kierowanymi z terenu województwa łódzkiego przez realizatorów ustaw: z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku nr 139, poz. 992 z późn. zm.) oraz z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 roku nr 1, poz. 7), zwracam się z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie poniższych kwestii, tj.:

- dokonanie interpretacji przepisu art. 10 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku (Dz. U. z 2006 roku Nr 139, poz. 992 z późn. zm.), który stanowi, że dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nie przysługuje osobie uprawnionej jeżeli *„podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, która uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego”*. Problemem jest brak sprecyzowania terminu *„sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem”*. Proszę o wskazanie przykładowych sytuacji, których on dotyczy jak i niezbędnych dokumentów potwierdzających ten fakt (czy wystarczające będzie np. oświadczenie wnioskodawcy o rodzaju i miejscu wykonywania pracy w czasie sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego czy też wymagane byłoby zaświadczenie pracodawcy, że praca umożliwia sprawowanie opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego);
- dokonanie interpretacji § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 czerwca 2005 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia

rodzinne (Dz. U. 2005 Nr 105, poz. 881 z późn. zm.), w związku z przedstawioną poniżej sytuacją.

W związku z uzyskaniem źródła dochodu (w wyniku uzyskania przez członka rodziny pobierającej świadczenia rodzinne prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych) organ wypłacający świadczenia rodzinne jest zobowiązany do przeliczenia kryterium dochodowego w celu stwierdzenia czy rodzinie tej nadal przysługuje prawo do pomocy w tym zakresie. Zgodnie z § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia *”W przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu po roku, z którego dochody stanowią podstawę do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, do dochodu rodziny dodaje się miesięczną kwotę dochodu uzyskanego przez członka rodziny”*. W tej sytuacji niezbędne jest złożenie dokumentu potwierdzającego uzyskanie dochodu oraz dokumentu potwierdzającego wysokość tego dochodu. W przypadku osoby bezrobotnej będzie to decyzja o przyznaniu zasiłku dla osoby bezrobotnej. Natomiast zgodnie z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku, Nr 69, poz. 415), który brzmi: *”Bezrobotny, który w okresie krótszym niż 10 dni, przebywa za granicą lub pozostaje w innej sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia, nie zostaje pozbawiony statusu bezrobotnego, jeżeli o zamierzonym pobycie lub pozostawieniu w sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia zawiadomił powiatowy urząd pracy. Zasiłek za ten okres nie przysługuje. Całkowity okres zgłoszonego pobytu za granicą oraz braku gotowości do pracy z innego powodu nie może przekroczyć łącznie 10 dni w okresie jednego roku kalendarzowego”*. Zatem - czy podmiot wypłacający świadczenia rodzinne lub z funduszu alimentacyjnego powinien wstrzymać się z przeliczeniem kryterium dochodowego do czasu wypłacania bezrobotnemu zasiłku dla bezrobotnych w pełnej wysokości (za pełen miesiąc)? Należy zaznaczyć, że okres pozostawiania w sytuacji powodującej brak gotowości do podjęcia zatrudnienia nie musi być wykorzystywany jednorazowo, co może powodować problem – gdyż sytuacja pomniejszenia otrzymywanego zasiłku dla bezrobotnych w pełnej kwocie, może zostać odroczonej nawet o kilka miesięcy.

Ponadto, w sytuacji kiedy doliczanie powyższego zasiłku w pełnej wysokości będzie powodowało utratę prawa do świadczeń rodzinnych, utrata ta nastąpi od miesiąca następującego po pierwszym pełnym miesiącu od uzyskania dochodu. Dlatego też odpowiedź na powyższe pytanie jest istotna w celu prawidłowej realizacji zadań. W stosunku do przedstawionego problemu nasuwają się wątpliwości przedstawione poniżej.

Uzyskaniem dochodu, zgodnie z zapisem art. 3 pkt 24 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, jest uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania

w sprawach o świadczenia rodzinne „W przypadku uzyskania przez członka rodziny dochodu (...) do dochodu rodziny dodaje się miesięczną kwotę uzyskaną przez członka rodziny (...)”. Z zapisów ww. aktów prawnych nie wynika, że osoba bezrobotna powinna otrzymywać zasiłek w wysokości wskazanej w decyzji. Traktując pomniejszenie kwoty tego zasiłku dla bezrobotnych (wstrzymanie części wypłaty) jako wynik zewnętrznych okoliczności (np. wyjazd za granicę lub brak gotowości do podjęcia pracy) do wyliczenia kryterium dochodowego jako dochód uzyskany należałoby przyjąć miesięczną kwotę wynikającą z decyzji o przyznaniu zasiłku dla bezrobotnych. Przyjmując ten sposób interpretacji można byłoby dokonać przeliczenia dochodu rodziny już od pierwszego miesiąca, w którym zasiłek przysługiwałby w pełnej wysokości, bez względu na możliwość pomniejszenia jego kwoty.

Natomiast w sytuacji uwzględniania w kryterium dochodowym wysokości zasiłku dla bezrobotnych faktycznie osiągniętego w pierwszym miesiącu (tj. po odliczeniu kwoty za okres braku gotowości do pracy) należy wziąć pod uwagę to, że pomniejszona kwota zasiłku nie będzie odpowiadała jego miesięcznej wysokości wskazanej w decyzji o jego przyznaniu i może zaniżyć kryterium dochodowe rodziny, podczas gdy doliczanie jego w pełnej wysokości miałoby decydujący wpływ na prawo rodziny do świadczeń rodzinnych. Dodać należy, że brak jest możliwości ponownego ustalania kryterium dochodowego w trakcie okresu zasiłkowego w wyniku zmiany wypłacanej wysokości zasiłku dla bezrobotnych, gdyż przeliczenia dochodu dokonujemy wskutek zaistnienia sytuacji, o których mowa w art. 3 pkt 24, czyli - przyznania zasiłku dla bezrobotnych, a nie zmiany jego wysokości. Analogicznie - w sytuacji zgłoszenia przez bezrobotnego braku gotowości do podjęcia zatrudnienia w trakcie okresu zasiłkowego, ale już po uprzednim wyliczeniu kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych, nie pomniejsza się dochodu o kwotę potrąconą przez urząd pracy, gdyż utratą dochodu może być jedynie utrata prawa do zasiłku dla bezrobotnych, a nie pomniejszenie jego wysokości.

Uzyskane stanowiska w ww. sprawach zostaną przekazane gminom z terenu województwa łódzkiego w celu prawidłowego realizowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustaw: z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej
/-/
Agnieszka Łukomska-Dulaj